నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

ఖుద్దకనికాయే

ఖుద్దకపాఠపాళి

౧. సరణత్తయం

బుద్ధం సరణం గచ్ఛామి;

ధమ్మం సరణం గచ్ఛామి;

సఙ్ఘం సరణం గచ్ఛామి.

దుతియమ్పి బుద్ధం సరణం గచ్ఛామి;

దుతియమ్పి ధమ్మం సరణం గచ్ఛామి;

దుతియమ్పి సఙ్ఘం సరణం గచ్ఛామి.

తతియమ్పి బుద్ధం సరణం గచ్ఛామి;

తతియమ్పి ధమ్మం సరణం గచ్ఛామి;

తతియమ్పి సఙ్ఘం సరణం గచ్ఛామి.

సరణత్తయం [సరణగమనం నిట్ఠితం (స్యా.)] నిట్ఠితం.

౨. దససిక్ఖాపదం

౧. పాణాతిపాతా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం [వేరమణీసిక్ఖాపదం (సీ॰ స్యా॰)] సమాదియామి.

౨. అదిన్నాదానా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౩. అబ్రహ్మచరియా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౪. ముసావాదా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౫. సురామేరయమజ్జపమాదట్ఠానా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి .

౬. వికాలభోజనా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౭. నచ్చ-గీత-వాదిత-విసూకదస్సనా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౮. మాలా-గన్ధ-విలేపన-ధారణ-మణ్డన-విభూసనట్ఠానా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౯. ఉచ్చాసయన-మహాసయనా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

౧౦. జాతరూప-రజతపటిగ్గహణా వేరమణీ-సిక్ఖాపదం సమాదియామి.

దససిక్ఖాపదం [దససిక్ఖాపదం నిట్ఠితం (స్యా॰)] నిట్ఠితం.

౩. ద్వత్తింసాకారో

అత్థి ఇమస్మిం కాయే –

కేసా లోమా నఖా దన్తా తచో,

మంసం న్హారు [నహారు (సీ. పీ.), నహారూ (స్యా. కం.)] అట్ఠి [అట్ఠీ (స్యా. కం)] అట్ఠిమిఞ్జం వక్కం,

హదయం యకనం కిలోమకం పిహకం పప్ఫాసం,

అన్తం అన్తగుణం ఉదరియం కరీసం మత్థలుఙ్గం [( ) సబ్బత్థ నత్థి, అట్ఠకథా చ ద్వత్తింససఙ్ఖ్యా చ మనసి కాతబ్బా],

పిత్తం సేమ్హం పుబ్బో లోహితం సేదో మేదో,

అస్సు వసా ఖేళో సిఙ్ఘాణికా లసికా ముత్తన్తి [ముత్తం, మత్థకే మత్థలుఙ్గన్తి (స్యా.)].

ద్వత్తింసాకారో నిట్ఠితో.

౪. కుమారపఞ్హా

౧. "ఏకం నామ కిం"? "సబ్బే సత్తా ఆహారట్ఠితికా".

౨. "ద్వే నామ కిం"? "నామఞ్చ రూపఞ్చ".

౩. "తీణి నామ కిం"? "తిస్సో వేదనా".

౪. "చత్తారి నామ కిం"? "చత్తారి అరియసచ్చాని".

౫. "పఞ్చ నామ కిం"? "పఞ్చుపాదానక్ఖన్ధా".

౬. "ఛ నామ కిం"? "ఛ అజ్ఝత్తికాని ఆయతనాని".

౭. "సత్త నామ కిం"? "సత్త బోజ్ఝఙ్గా".

౮. "అట్ఠ నామ కిం"? "అరియో అట్ఠఙ్గికో మగ్గో".

౯. "నవ నామ కిం"? "నవ సత్తావాసా".

౧౦. "దస నామ కిం"? "దసహఙ్గేహి సమన్నాగతో 'అరహా'తి వుచ్చతీ"తి.

కుమారపఞ్హా నిట్ఠితా.

౫. మఙ్గలసుత్తం

౧. ఏవం మే సుతం – ఏకం సమయం భగవా సావత్థియం విహరతి జేతవనే అనాథపిణ్డికస్స ఆరామే. అథ ఖో అఞ్ఞతరా దేవతా అభిక్కన్తాయ రత్తియా అభిక్కన్తవణ్ణా కేవలకప్పం జేతవనం ఓభాసేత్వా యేన భగవా తేనుపసఙ్కమి; ఉపసఙ్కమిత్వా భగవన్తం అభివాదేత్వా ఏకమన్తం అట్ఠాసి. ఏకమన్తం ఠితా ఖో సా దేవతా భగవన్తం గాథాయ అజ్ఝభాసి –

౨. “బహూ దేవా మనుస్సా చ, మఙ్గలాని అచిన్తయుం;
ఆకఙ్ఖమానా సోత్థానం, బ్రూహి మఙ్గలముత్తమం”.

౩. “అసేవనా చ బాలానం, పణ్డితానఞ్చ సేవనా;
పూజా చ పూజనేయ్యానం [పూజనీయానం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)], ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౪. “పతిరూపదేసవాసో చ, పుబ్బే చ కతపుఞ్ఞతా;
అత్తసమ్మాపణిధి [అత్థసమ్మాపణీధీ (కత్థచి)] చ, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౫. “బాహుసచ్చఞ్చ సిప్పఞ్చ, వినయో చ సుసిక్ఖితో;
సుభాసితా చ యా వాచా, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౬. “మాతాపితు ఉపట్ఠానం, పుత్తదారస్స సఙ్గహో;
అనాకులా చ కమ్మన్తా, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౭. “దానఞ్చ ధమ్మచరియా చ, ఞాతకానఞ్చ సఙ్గహో;
అనవజ్జాని కమ్మాని, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౮. “ఆరతీ విరతీ పాపా, మజ్జపానా చ సంయమో;
అప్పమాదో చ ధమ్మేసు, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౯. “గారవో చ నివాతో చ, సన్తుట్ఠి చ కతఞ్ఞుతా;
కాలేన ధమ్మస్సవనం [ధమ్మస్సావణం (క॰ సీ॰), ధమ్మసవనం (క॰ సీ॰)], ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౧౦. “ఖన్తీ చ సోవచస్సతా, సమణానఞ్చ దస్సనం;
కాలేన ధమ్మసాకచ్ఛా, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౧౧. “తపో చ బ్రహ్మచరియఞ్చ, అరియసచ్చాన దస్సనం;
నిబ్బానసచ్ఛికిరియా చ, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౧౨. “ఫుట్ఠస్స లోకధమ్మేహి, చిత్తం యస్స న కమ్పతి;
అసోకం విరజం ఖేమం, ఏతం మఙ్గలముత్తమం.

౧౩. “ఏతాదిసాని కత్వాన, సబ్బత్థమపరాజితా;
సబ్బత్థ సోత్థిం గచ్ఛన్తి, తం తేసం మఙ్గలముత్తమ”న్తి.

మఙ్గలసుత్తం నిట్ఠితం.

౬. రతనసుత్తం

౧. యానీధ భూతాని సమాగతాని, భుమ్మాని [భూమాని (క.)] వా యాని వ అన్తలిక్ఖే;
సబ్బేవ భూతా సుమనా భవన్తు, అథోపి సక్కచ్చ సుణన్తు భాసితం.

౨. తస్మా హి భూతా నిసామేథ సబ్బే, మేత్తం కరోథ మానుసియా పజాయ;
దివా చ రత్తో చ హరన్తి యే బలిం, తస్మా హి నే రక్ఖథ అప్పమత్తా.

౩. యం కిఞ్చి విత్తం ఇధ వా హురం వా, సగ్గేసు వా యం రతనం పణీతం;
న నో సమం అత్థి తథాగతేన, ఇదమ్పి బుద్ధే రతనం పణీతం;
ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౪. ఖయం విరాగం అమతం పణీతం, యదజ్ఝగా సక్యమునీ సమాహితో;
న తేన ధమ్మేన సమత్థి కిఞ్చి, ఇదమ్పి ధమ్మే రతనం పణీతం;
ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౫. యం బుద్ధసేట్ఠో పరివణ్ణయీ సుచిం, సమాధిమానన్తరికఞ్ఞమాహు;
సమాధినా తేన సమో న విజ్జతి, ఇదమ్పి ధమ్మే రతనం పణీతం;
ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౬. యే పుగ్గలా అట్ఠ సతం పసత్థా, చత్తారి ఏతాని యుగాని హోన్తి;
తే దక్ఖిణేయ్యా సుగతస్స సావకా, ఏతేసు దిన్నాని మహప్ఫలాని;
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౭. యే సుప్పయుత్తా మనసా దళ్హేన, నిక్కామినో గోతమసాసనమ్హి;
తే పత్తిపత్తా అమతం విగయ్హ, లద్ధా ముధా నిబ్బుతిం [నిబ్బుతి (క.)] భుఞ్జమానా;
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౮. యథిన్దఖీలో పథవిస్సితో [పఠవిస్సితో (క. సీ.), పథవింసితో (క. సి. స్యా. కం. పీ.)] సియా, చతుబ్భి వాతేహి అసమ్పకమ్పియో;
తథూపమం సప్పురిసం వదామి, యో అరియసచ్చాని అవేచ్చ పస్సతి;
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౯. యే అరియసచ్చాని విభావయన్తి, గమ్భీరపఞ్ఞేన సుదేసితాని;
కిఞ్చాపి తే హోన్తి భుసం పమత్తా, న తే భవం అట్ఠమమాదియన్తి;

ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౦. సహావస్స దస్సనసమ్పదాయ [సహావసద్దస్సనసమ్పదాయ (క.)], తయస్సు ధమ్మా జహితా భవన్తి;
సక్కాయదిట్ఠీ విచికిచ్ఛితఞ్చ, సీలబ్బతం వాపి యదత్థి కిఞ్చి.

౧౧. చతూహపాయేహి చ విప్పముత్తో, ఛచ్చాభిఠానాని [ఛ చాభిఠానాని (సీ. స్యా.)] అభబ్బ కాతుం [అభబ్బో కాతుం (సీ.)];
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౨. కిఞ్చాపి సో కమ్మ [కమ్మం (సీ. స్యా. కం. పీ.)] కరోతి పాపకం, కాయేన వాచా ఉద చేతసా వా;
అభబ్బ [అభబ్బో (బహూసు)] సో తస్స పటిచ్ఛదాయ [పటిచ్ఛాదాయ (సీ.)], అభబ్బతా దిట్ఠపదస్స వుత్తా;
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౩. వనప్పగుమ్బే యథ [యథా (సీ. స్యా.)] ఫుస్సితగ్గే, గిమ్హానమాసే పఠమస్మిం [పఠమస్మి (?)] గిమ్హే;
తథూపమం ధమ్మవరం అదేసయి [అదేసయీ (సీ.)], నిబ్బానగామిం పరమం హితాయ;
ఇదమ్పి బుద్ధే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౪. వరో వరఞ్ఞూ వరదో వరాహరో, అనుత్తరో ధమ్మవరం అదేసయి;
ఇదమ్పి బుద్ధే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౫. ఖీణం పురాణం నవ నత్థి సమ్భవం, విరత్తచిత్తాయతికే భవస్మిం;
తే ఖీణబీజా అవిరూళ్హిఛన్దా, నిబ్బన్తి ధీరా యథాయం [యథయం (క.)] పదీపో;
ఇదమ్పి సఙ్ఘే రతనం పణీతం, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు.

౧౬. యానీధ భూతాని సమాగతాని, భుమ్మాని వా యాని వ అన్తలిక్ఖే;
తథాగతం దేవమనుస్సపూజితం, బుద్ధం నమస్సామ సువత్థి హోతు.

౧౭. యానీధ భూతాని సమాగతాని, భుమ్మాని వా యాని వ అన్తలిక్ఖే;
తథాగతం దేవమనుస్సపూజితం, ధమ్మం నమస్సామ సువత్థి హోతు.

౧౮. యానీధ భూతాని సమాగతాని, భుమ్మాని వా యాని వ అన్తలిక్ఖే;
తథాగతం దేవమనుస్సపూజితం, సఙ్ఘం నమస్సామ సువత్థి హోతూతి.

రతనసుత్తం నిట్ఠితం.

౭. తిరోకుట్టసుత్తం

౧. తిరోకుట్టేసు తిట్ఠన్తి, సన్ధిసిఙ్ఘాటకేసు చ;
ద్వారబాహాసు తిట్ఠన్తి, ఆగన్త్వాన సకం ఘరం.

౨. పహూతే అన్నపానమ్హి, ఖజ్జభోజ్జే ఉపట్ఠితే;
న తేసం కోచి సరతి, సత్తానం కమ్మపచ్చయా.

౩. ఏవం దదన్తి ఞాతీనం, యే హోన్తి అనుకమ్పకా;
సుచిం పణీతం కాలేన, కప్పియం పానభోజనం;
ఇదం వో ఞాతీనం హోతు, సుఖితా హోన్తు ఞాతయో.

౪. తే చ తత్థ సమాగన్త్వా, ఞాతిపేతా సమాగతా;
పహూతే అన్నపానమ్హి, సక్కచ్చం అనుమోదరే.

౫. చిరం జీవన్తు నో ఞాతీ, యేసం హేతు లభామసే;
అమ్హాకఞ్చ కతా పూజా, దాయకా చ అనిప్ఫలా.

౬. న హి తత్థ కసి [కసీ (సీ॰)] అత్థి, గోరక్ఖేత్థ న విజ్జతి;
వణిజ్జా తాదిసీ నత్థి, హిరఞ్ఞేన కయోకయం [కయాక్కయం (సీ॰), కయా కయం (స్యా॰)];
ఇతో దిన్నేన యాపేన్తి, పేతా కాలఙ్కతా [కాలకతా (సీ॰ స్యా॰ కం॰)] తహిం.

౭. ఉన్నమే ఉదకం వుట్ఠం, యథా నిన్నం పవత్తతి;
ఏవమేవ ఇతో దిన్నం, పేతానం ఉపకప్పతి.

౮. యథా వారివహా పూరా, పరిపూరేన్తి సాగరం;
ఏవమేవ ఇతో దిన్నం, పేతానం ఉపకప్పతి.

౯. అదాసి మే అకాసి మే, ఞాతిమిత్తా [ఞాతి మిత్తో (?)] సఖా చ మే;
పేతానం దక్ఖిణం దజ్జా, పుబ్బే కతమనుస్సరం.

౧౦. న హి రుణ్ణం వా సోకో వా, యా చఞ్ఞా పరిదేవనా;
న తం పేతానమత్థాయ, ఏవం తిట్ఠన్తి ఞాతయో.

౧౧. అయఞ్చ ఖో దక్ఖిణా దిన్నా, సఙ్ఘమ్హి సుప్పతిట్ఠితా;

దీఘరత్తం హితాయస్స, ఠానసో ఉపకప్పతి.

౧౨. సో ఞాతిధమ్మో చ అయం నిదస్సితో, పేతాన పూజా చ కతా ఉళారా;

బలఞ్చ భిక్ఖూనమనుప్పదిన్నం [... మనుప్పదిన్నవా (క.)], తుమ్హేహి పుఞ్ఞం పసుతం అనప్పకన్తి.

తిరోకుట్టసుత్తం నిట్ఠితం.

౮. నిధికణ్డసుత్తం

౧. నిధిం నిధేతి పురిసో, గమ్భీరే ఓదకన్తికే;
అత్థే కిచ్చే సముప్పన్నే, అత్థాయ మే భవిస్సతి.

౨. రాజతో వా దురుత్తస్స, చోరతో పీళితస్స వా;
ఇణస్స వా పమోక్ఖాయ, దుబ్భిక్ఖే ఆపదాసు వా;
ఏతదత్థాయ లోకస్మిం, నిధి నామ నిధీయతి.

౩. తావస్సునిహితో [తావ సునిహితో (సీ.)] సన్తో, గమ్భీరే ఓదకన్తికే;
న సబ్బో సబ్బదా ఏవ, తస్స తం ఉపకప్పతి.

౪. నిధి వా ఠానా చవతి, సఞ్ఞా వాస్స విముయ్హతి;
నాగా వా అపనామేన్తి, యక్ఖా వాపి హరన్తి నం.

౫. అప్పియా వాపి దాయాదా, ఉద్ధరన్తి అపస్సతో;
యదా పుఞ్ఞక్ఖయో హోతి, సబ్బమేతం వినస్సతి.

౬. యస్స దానేన సీలేన, సంయమేన దమేన చ;
నిధీ సునిహితో హోతి, ఇత్థియా పురిసస్స వా.

౭. చేతియమ్హి చ సఙ్ఘే వా, పుగ్గలే అతిథీసు వా;
మాతరి పితరి చాపి [వాపి (స్యా. కం.)], అథో జేట్ఠమ్హి భాతరి.

౮. ఏసో నిధి సునిహితో, అజేయ్యో అనుగామికో;
పహాయ గమనీయేసు, ఏతం ఆదాయ గచ్ఛతి.

౯. అసాధారణమఞ్ఞేసం, అచోరాహరణో నిధి;
కయిరాథ ధీరో పుఞ్ఞాని, యో నిధి అనుగామికో.

౧౦. ఏస దేవమనుస్సానం, సబ్బకామదదో నిధి;
యం యదేవాభిపత్థేన్తి, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౧. సువణ్ణతా సుసరతా, సుసణ్ఠానా సురూపతా [సుసణ్ఠానసురూపతా (సీ.), సుసణ్ఠానం సురూపతా (స్యా. కం.)];
ఆధిపచ్చపరివారో, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౨. పదేసరజ్జం ఇస్సరియం, చక్కవత్తిసుఖం పియం;
దేవరజ్జమ్పి దిబ్బేసు, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౩. మానుస్సికా చ సమ్పత్తి, దేవలోకే చ యా రతి;
యా చ నిబ్బానసమ్పత్తి, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౪. మిత్తసమ్పదమాగమ్మ, యోనిసోవ [యోనిసో వే (సీ॰), యోనిసో చే (స్యా॰), యోనిసో చ (?)] పయుఞ్జతో;
విజ్జా విముత్తి వసీభావో, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౫. పటిసమ్భిదా విమోక్ఖా చ, యా చ సావకపారమీ;
పచ్చేకబోధి బుద్ధభూమి, సబ్బమేతేన లబ్భతి.

౧౬. ఏవం మహత్థికా ఏసా, యదిదం పుఞ్ఞసమ్పదా;
తస్మా ధీరా పసంసన్తి, పణ్డితా కతపుఞ్ఞతన్తి.

నిధికణ్డసుత్తం నిట్ఠితం.

౯. మేత్తసుత్తం

౧. కరణీయమత్థకుసలేన , యన్తసన్తం పదం అభిసమేచ్చ;
సక్కో ఉజూ చ సుహుజూ [సూజూ (సీ.)] చ, సువచో చస్స ముదు అనతిమానీ.

౨. సన్తుస్సకో చ సుభరో చ, అప్పకిచ్చో చ సల్లహుకవుత్తి;
సన్తిన్ద్రియో చ నిపకో చ, అప్పగబ్భో కులేస్వననుగిద్ధో.

౩. న చ ఖుద్దమాచరే కిఞ్చి, యేన విఞ్ఞూ పరే ఉపవదేయ్యుం;
సుఖినోవ ఖేమినో హోన్తు, సబ్బసత్తా [సబ్బే సత్తా (సీ. స్యా.)] భవన్తు సుఖితత్తా.

౪. యే కేచి పాణభూతత్థి, తసా వా థావరా వనవసేసా;
దీఘా వా యేవ మహన్తా [మహన్త (?)], మజ్ఝిమా రస్సకా అణుకథూలా.

౫. దిట్ఠా వా యేవ అదిట్ఠా [అదిట్ఠ (?)], యే వ [యే చ (సీ. స్యా. కం. పీ.)] దూరే వసన్తి అవిదూరే;
భూతా వ [వా (స్యా. కం. పీ. క.)] సమ్భవేసీ వ [వా (సీ. స్యా. కం. పీ.)], సబ్బసత్తా భవన్తు సుఖితత్తా.

౬. న పరో పరం నికుబ్బేథ, నాతిమఞ్ఞేథ కత్థచి న కఞ్చి [నం కఞ్చి (సీ. పీ.), నం కిఞ్చి (స్యా.), న కిఞ్చి (క.)];
బ్యారోసనా పటిఘసఞ్ఞా, నాఞ్ఞమఞ్ఞస్స దుక్ఖమిచ్ఛేయ్య.

౭. మాతా యథా నియం పుత్తమాయుసా ఏకపుత్తమనురక్ఖే;
ఏవమ్పి సబ్బభూతేసు, మానసం భావయే అపరిమాణం.

౮. మేత్తఞ్చ సబ్బలోకస్మి, మానసం భావయే అపరిమాణం;
ఉద్ధం అధో చ తిరియఞ్చ, అసమ్బాధం అవేరమసపత్తం.

౯. తిట్ఠం చరం నిసిన్నో వ [వా (సీ. స్యా. కం. పీ.)], సయానో యావతాస్స వితమిద్ధో [విగతమిద్ధో (బహూసు)];
ఏతం సతిం అధిట్ఠేయ్య, బ్రహ్మమేతం విహారమిధమాహు.

౧౦. దిట్ఠిఞ్చ అనుపగ్గమ్మ, సీలవా దస్సనేన సమ్పన్నో;
కామేసు వినయ [వినేయ్య (సీ.)] గేధం, న హి జాతుగ్గబ్భసేయ్య పున రేతీతి.

మేత్తసుత్తం నిట్ఠితం.

ఖుద్దకపాఠపాళి నిట్ఠితా.